

Slovenija prepričuje s kvalificiranostjo delavcev

Slovenija je prepričljivo prekosila 14 držav Srednje in Vzhodne Evrope (MOE) na področju kvalificiranosti, produktivnosti in delavnosti delavcev in se tako uvrstila na prvo in drugo mesto na lestvici. Tako Slovenija izpolnjuje vse pogoje za digitalno transformacijo in vpeljavo industrije 4.0 na vseh ravneh ter odpira nove možnosti za sodelovanje.

V sklopu raziskave se letno ocenjujejo gospodarska klima, gospodarska politika in privlačnost za naložbe v Sloveniji ter stanje na trgu dela.

V Sloveniji trenutno vlada obdobje dinamične rasti, ki jo poganja izvozna dejavnost podjetij. Ob tem je ponovno narasla tudi potrošnja.

Ne glede na to se Slovenija še vedno spopada s številnimi izzivi. Gospodarske razmere niso idealne in številna področja so potrebna nujnih ukrepov. Med njimi so poleg zelo šibkega domačega gospodarstva tudi nestabilno stanje državnega proračuna, prezadolženost podjetij in nujna sanacija bank.

Trenutna faza konsolidacije predstavlja za nemška podjetja pravi čas za vstop na slovenski trg in okrepitev položaja na slovenskem trgu. Cene in stroški dela so nižji, zaradi česar je slovenski trg ponovno postal privlačen za potencialne vlagatelje. Leto 2015 je bilo v celoti zelo pozitivno leto za gospodarske odnose med obema državama. Število naložb še naprej raste. Narašča predvsem število velikih razširitvenih naložb podjetij, ki so že dlje časa prisotna na slovenskem trgu. Nemčija se je tako ponovno povzpela med najpomembnejše tuje vlagatelje in znatno prispeva k gospodarski uspešnosti Slovenije.

Nemčija velja za daleč najpomembnejšega gospodarskega partnerja Slovenije. Nemško slovenski gospodarski odnosi se z blagovno menjavo v višini več kot 10 milijard evrov nadaljujejo v pozitivnem trendu, nanje pa vpliva visoka stopnja izvoza slovenskih podjetij v Nemčijo. Tudi glede neposrednih naložb sodi Nemčija z naložbami v višini 1,5 milijarde evrov v sam vrh najpomembnejših tujih vlagateljev. Nemška podjetja po lastnih izračunih ustvarjajo skoraj 15 % prometa, predstavljajo 20 % celotnega slovenskega izvoza in zaposlujejo okoli 8 % vseh slovenskih delojemalcev. Dodana vrednost na zaposlenega je v povprečju 25 % višja od slovenskega povprečja in znaša 37.776 evrov.

Slovenija že več let velja za skrivni namig nemškimi vlagateljem. Kljub majhnosti trga številna nemška podjetja koristijo velik know-how slovenskih podjetij in profitirajo od visoko

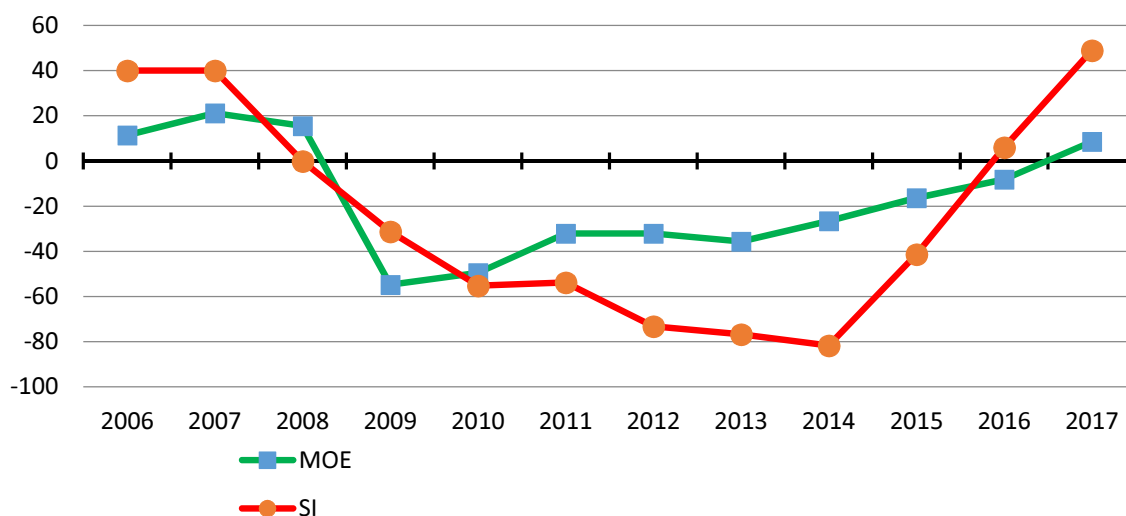
Območje Srednje in Vzhodne Evrope (MOE) velja danes za Nemčijo za enega najpomembnejših gospodarskih prostorov, poslovnih partnerjev in destinacij za naložbe. Zato nemške zunanje gospodarske zbornice (AHK) od leta 2006 izvajajo skupno raziskavo o gospodarskih in naložbenih razmerah v državah Srednje in Vzhodne Evrope (MOE). Zadnja raziskava vseh nemških zunanje gospodarskih zbornic (AHK) v 11. vzhodnoevropskih državah EU in 4. drugih državah Zahodnega Balkana je potekala februarja 2017.

kvalificiranih strokovnjakov ter odličnega sodelovanja zlasti v avtomobilskem in industrijskem sektorju. Kar 81 % odstotkov anketiranih podjetij je potrdilo, da je Slovenija privlačna za naložbe, kar je največ po izbruhu gospodarske krize. Tako so prihodnje napovedi za naložbe nemških podjetij visoke. Največ naložb naj bi se zvrstilo na področju digitalizacije. Po naših navedbah naj bi bilo za procese digitalizacije v naslednjih treh letih namenjenih približno 130 milijonov evrov.

Ocena gospodarske situacije

Tudi v letu 2017 se je potrdil vzorec, da so ocene trenutnega poslovnega položaja in poslovnih obetov podjetij boljše kot tiste v panogi in precej boljše od splošne ocene gospodarskega razvoja.

Razlog za to se skriva v tem, da so nemška podjetja večinoma dejavna v proizvodnem sektorju in so zato izvozno usmerjena. Zaradi tehnoloških in finančnih zmogljivosti ter izkušenj v tujini so podjetja z nemškim kapitalom pogosto konkurenčnejša od številnih lokalnih podjetij.

Razveseljivo je, da se je ocena stanja gospodarstva v Sloveniji opazno izboljšala. V primerjavi s povprečjem Srednje in Vzhodne Evrope je ocena precej višja.

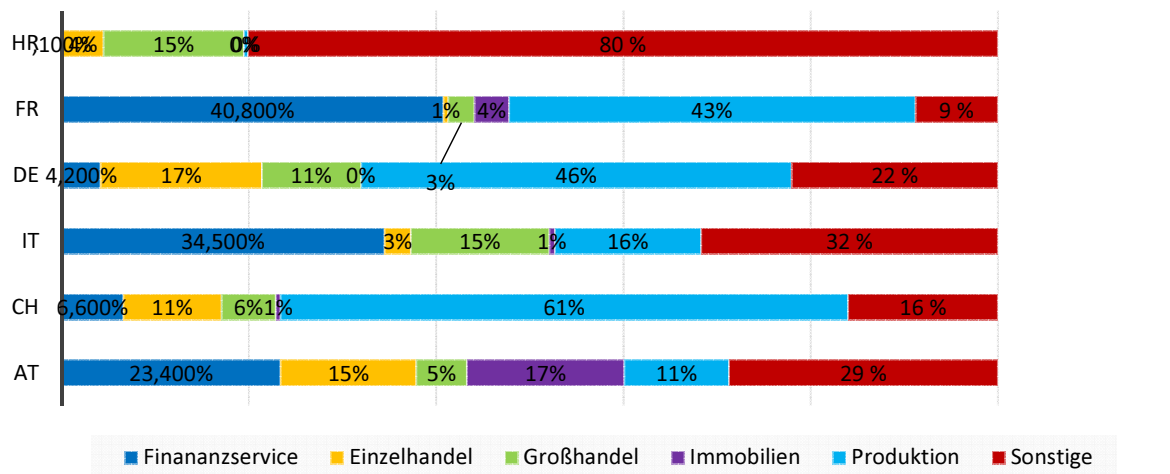
Rast gospodarskega razvoja v Sloveniji je pričakovati tudi v tekočem letu. Podobno sliko kažejo tudi poslovni obeti podjetij.

Načrtovana zaposlovanja in naložbe

Pozitivni gospodarski obeti se odražajo tudi v ponovno rastoči pripravljenosti za naložbe. 35 % anketiranih podjetij želi svoje naložbe še povečati. Skupna vrednost naložb v naslednjih letih naj bi znašala 877 milijonov evrov. Nemčija je tretji največji vlagatelj v Sloveniji. Po naših

podatkih naj bi bilo v podjetja z nemškim kapitalom od ustanovitve vloženih 2,87 milijarde evrov. Po uradnih statističnih podatkih naj bi višina naložb znašala 1,08 milijarde evrov. Leta 2015 (zadnja statistična raziskava) je bilo ponovno investiranih pribl. 110 milijonov evrov. Nemška podjetja vlagajo 45,5 % v predelovalno industrijo, 24,7 % trgovino in 19 % v logistiko.

Primerjava neposrednih tujih naložb po panogah za leto 2013

Graf: Primerjava neposrednih tujih naložb po panogah za leto 2013: modro – finančne storitve, rumeno – trgovina na drobno, zeleno – trgovina na debelo, vijolično – nepremičnine, svetlo modro – proizvodnja, rdeče – drugo

Nameni zaposlovanja pa so celo presegli naložbene, kar kaže na to, da bodo obstoječe kapacitete delovne sile močnejše izkoriščene kot prej. Kar 39 % podjetij z nemškim kapitalom bo v prihodnje zaposlovalo. Število zaposlenih bo s sedanjih 48.386 do leta 2020 naraslo na 50.357.

Trg dela

Nizki stroški dela v poslovni realnosti niso ključni razlog za naložbe v Sloveniji. V praksi gre tako za pravo razmerje med stroški, kvalificiranostjo, razpoložljivostjo, produktivnostjo in regulativnim okoljem na trgu dela. Iz tega vidika Slovenija nudi dobre pogoje za nemške in druge tuje vlagatelje.

Pomemben dejavnik predstavlja razpoložljivost delovne sile. 21 % podjetij meni, da je v Sloveniji na voljo dovolj kvalificirane delovne sile. 31 % podjetij se s tem ne strinja. Mnogi se pritožujejo nad tem, da se zahtevam, ki jih bo morala v prihodnje izpolnjevati bodoča delovna sila v proizvodnji in trgovini, v izobraževalni politiki ne posveča dovolj pozornosti. Ne glede na to Slovenija zaseda četrto mesto med državami Srednje in Vzhodne Evrope.

Kakovost razpoložljive delovne sile je pogojena s kvalificiranostjo delojemalcev. S kvalificiranostjo delovne sile v Sloveniji je zadovoljnih kar 67 % podjetij z nemškim kapitalom. Slovenija je izmed vseh 15 držav glede kvalificiranosti delovne sile dosegla najboljši rezultat.

Kar 49 % podjetij meni, da je kakovost slovenske visokošolske izobrazbe zelo dobra. Tudi tukaj spada Slovenija med tri najvišje uvrščene države. Številna podjetja pa kritizirajo sistem poklicnega izobraževanja. Le 23 % podjetij namreč meni, da je trenutni sistem poklicnega izobraževanja usmerjen k uresničevanju zahtev s strani podjetij, kar 46 % podjetij pa se z omenjenim ne strinja. Slovensko-nemška gospodarska zbornica se tako v zadnjih letih zavzema za uveljavitev poklicnega izobraževanja po vzoru nemškega dualnega poklicnega izobraževalnega sistema, kar je dolgotrajen proces. Prvi korak v tej smeri se je že zvrstil s predložitvijo novega zakona o ponovni uvedbi "dualnega poklicnega izobraževanja". Vendar pa je poleg zakonodajnih in institucionalnih sprememb potrebna tudi sprememba odnosa do poklicnega izobraževanja v podjetjih in širši javnosti.

Kar 60 % podjetij z nemškim kapitalom je prepričanih o visoki stopnji produktivnosti in delavnosti slovenskih delojemalcev. Slovenija v tej kategoriji zavzema drugo mesto v primerjavi z ostalimi državami Srednje in Vzhodne Evrope, kar dokazuje visoko kakovost slovenskega izobraževalnega sistema.

Nasprotno pa so številni nezadovoljni z regulatornim okoljem. 68 % anketiranih podjetij ocenjuje, da slovensko delovno pravo ni dovolj fleksibilno za proces digitalizacije, rastoče preusmeritve na industrijo 4.0 ter s tem povezanih sprememb pri delu. Slovenija glede fleksibilnosti delovnega prava zaseda zadnje mesto.

Politično in gospodarsko okolje

Številna podjetja menijo, da obstaja velik potencial za izboljšanje slovenske davčne politike. Zaradi zapletenih davčnih predpisov, številnih dajatev in davkov ter samega delovanja davčnega sistema prejema Slovenija na področju davčnega sistema in davčnih organov že od leta 2006 slabo oceno. Kljub mini davčni reformi je nezadovoljstvo med podjetji s 73 % visoko in tako Slovenija zaseda predzadnje mesto med državami Srednje in Vzhodne Evrope. Prav tako so številna podjetja še vedno nezadovoljna z davčno obremenitvijo dohodkov in podjetij. 80 % podjetij z nemškim kapitalom meni, da davčna obremenitev ne spodbuja naložb in ne motivira visokokvalificirane delovne sile.

71 % anketiranih podjetij meni, da v Sloveniji boj proti korupciji ni zadosten. Kljub temu pa Slovenija zaseda tretje mesto med državami Srednje in Vzhodne Evrope. Tesno povezani sta tudi področji pravne varnosti in predvidljivosti gospodarske politike. Predvidljivost gospodarske politike je v zadnjih letih močno upadla. Skoraj polovica anketiranih podjetij namreč meni, da je na tem področju potrebno še veliko nadoknaditi.

Subvencije pogosto predstavljajo pomemben kriterij pri odločitvah za naložbe. Podjetja še vedno težko dostopajo in pridobijo informacije o subvencijah. Ovire so predvsem birokratske narave in povezane z nepreglednostjo postopkov in odločitev. Polovica podjetij je nezadovoljnih z dostopom do subvencij. Pa vendar je moč zaslediti očitne izboljšave v primeru preglednejše informacijske politike za že delujoča podjetja s sedežem v Sloveniji.

Operativno okolje

V skladu s pričakovanji sta tudi ponudba in kakovost lokalnih dobaviteljev. Več kot polovica podjetij je zadovoljnih oz. zelo zadovoljnih z lokalnimi dobavitelji in njihovo kakovostjo. Slovenski dobavitelji zasedajo peto mesto med državami Srednje in Vzhodne Evrope. To potrjuje tudi visoko povpraševanje po slovenskih dobaviteljih s strani znanih nemških podjetij.

SWOT analiza v primerjavi z državami Srednje in Vzhodne Evrope

PREDNOSTI	SLABOSTI
kvalificiranost delojemalcev produktivnost delojemalcev visokošolska izobrazba infrastruktura pogoji za raziskave in razvoj	stroški dela fleksibilnost delovnega prava davčna obremenitev davčni sistem in davčni organi
PRILOŽNOSTI	TVEGANJA
dostop do subvencij razpoložljivost in kakovost lokalnih dobaviteljev razpoložljivost strokovnjakov predvidljivost gospodarske politike	javna uprava boj proti korupciji sistem poklicnega izobraževanja

Na področju infrastrukture (promet, komunikacija in energetika) Slovenija v primerjavi z državami Srednje in Vzhodne Evrope zaseda tretje mesto. Več kot polovica anketiranih podjetij meni, da infrastruktura predstavlja veliko prednost za Slovenijo.

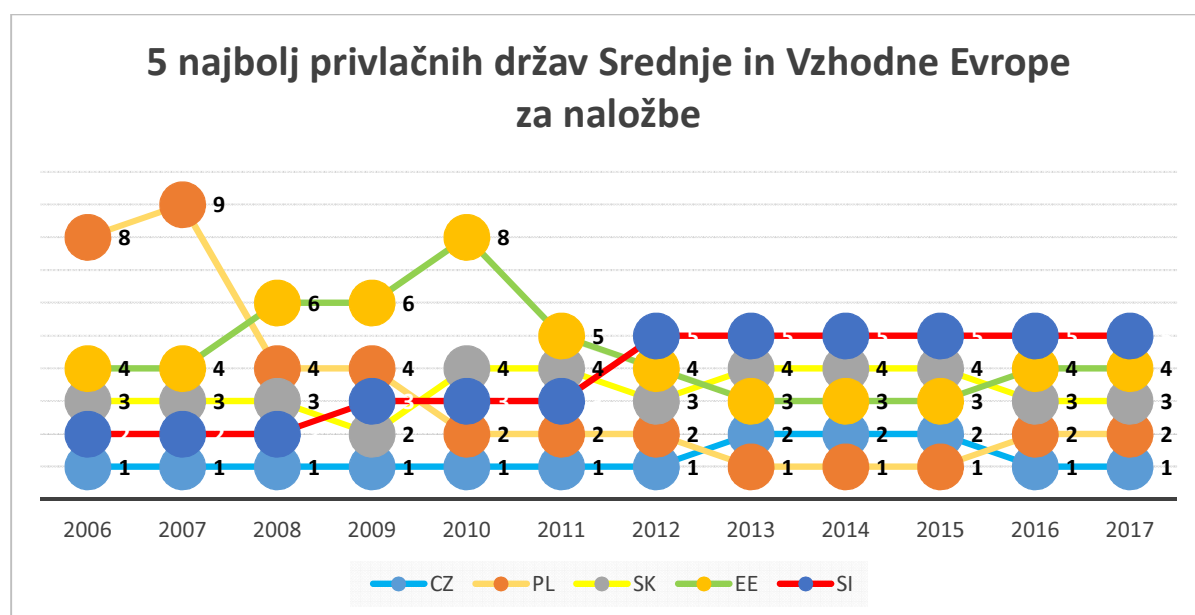
Za številne nemške vlagatelje so za doseganje trajnosti in produktivnosti ključnega pomena dobri pogoji za raziskave in razvoj. Zaradi visokih stroškov dela se številna podjetja opirajo na proizvodnjo izdelkov z visoko dodano vrednostjo. Tako ni presenetljivo, da Slovenija v primerjavi s konkurenti zaseda tretje mesto. V Sloveniji je s pogoji za raziskave in razvoj zadovoljnih oz. zelo zadovoljnih le 35 % podjetij. Kljub temu številna podjetja v tem vidijo velik potencial za prihodnost države.

Zavezanost trenutni lokaciji in privlačnosti Slovenije

Četudi vlagatelji na nekaterih področjih naložbenega okolja vidijo pomanjkljivosti, nemška podjetja menijo, da so lokacijske razmere ugodne. To se jasno odraža v dejstvu, da bi velika večina anketiranih podjetij (90 %) ponovno investirala v Sloveniji, 10 % pa bi raje izbralo alternativne lokacije. Vendar pa lahko spremenjeno gospodarsko in politično okolje pripomore k ponovnemu premisleku glede naložbenih odločitev.

Pri ocenjevanju privlačnosti posameznih držav za naložbe s strani posameznih podjetij je Slovenija pristala na petem mestu za Češko, Poljsko, Slovaško in Estonijo.

Privlačnost za naložbe

Graf: 5 najbolj privlačnih držav Srednje in Vzhodne Evrope za naložbe

Izjava

Slovenija lahko kljub tradicionalnim pomanjkljivostim še naprej ohranja vodilni položaj med državami Srednje in Vzhodne Evrope. Vendar so za uvrstitev na sam vrh potrebna še dodatna prizadevanja za izboljšanje poslovnega okolja. Letošnji rezultati kažejo na neznatno izboljšanje ključnih lokacijskih dejavnikov, ki so nepogrešljivi za naložbam prijazno okolje. Slovensko vlado tako še naprej čakajo pomembne naloge in izzivi, ki se jih je nemudoma treba lotiti in jih rešiti. To ne vključuje le hitrega in doslednega izvajanja ukrepov privatizacije in ustvarjanja naložbam prijazne klime z/s:

1. davčnimi olajšavami za naložbe, zlasti manjše naložbe v raziskave in razvoj
2. nadaljnji ukrepi za olajšanje obdavčitev, zlasti z uvedbo nadaljnjih davčnih stopenj
3. omejitvijo socialnih prispevkov za zmanjšanje stroškov dela
4. večjo fleksibilnostjo delovnega prava za prilagajanje novim oblikam dela
5. paketom obsežnih reform (davčna, zdravstvena, delovna in pokojninska reforma)

Slovenija še vedno ostaja prava izbira nemških podjetij in 90 % podjetij bi ponovno investiralo v Sloveniji. Vendar mora slovenska politika izvesti nujne strukturne reforme, s katerimi bi predvsem v EU dvignila konkurenčnost Slovenije. Nemška podjetja v Sloveniji predstavljajo močan steber gospodarske rasti in znatno prispevajo k rasti slovenskega izvoza.

Gertrud Rantzen
Predsednica

Gefördert durch:

Bundesministerium
für Wirtschaft
und Energie

aufgrund eines Beschlusses
des Deutschen Bundestages

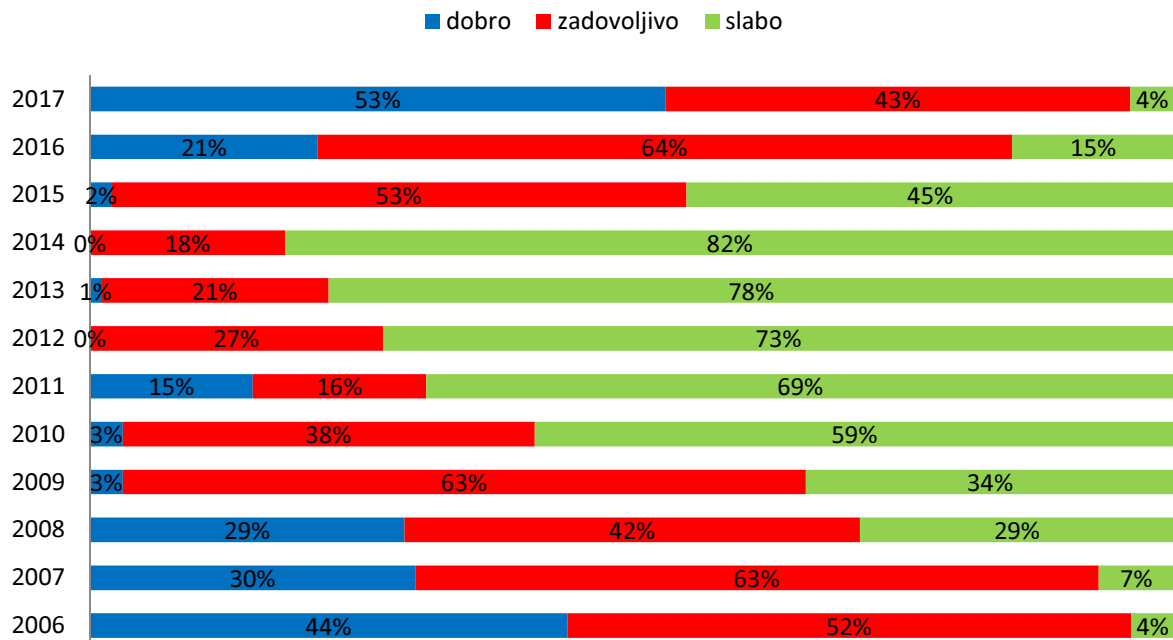
O raziskavi

Slovensko-nemška gospodarska zbornica izvaja to gospodarsko raziskavo od leta 2006. V raziskavi sodelujejo nemška in tuja podjetja s sedežem v Sloveniji. V anketi, ki se je izvajala med 1. februarjem in 1. marcem 2017, je sodelovalo 84 podjetij.

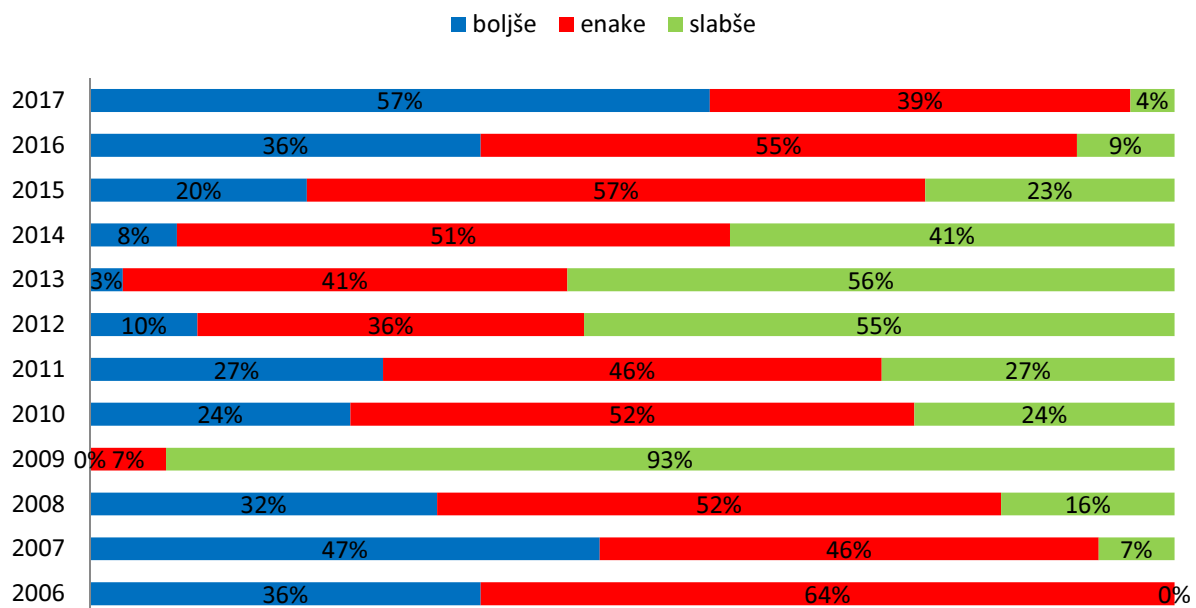
I. Stanje gospodarstva in pričakovanja 16/2017

1. Stanje gospodarstva in napovedi za leto 2017

Trenutno stanje gospodarstva

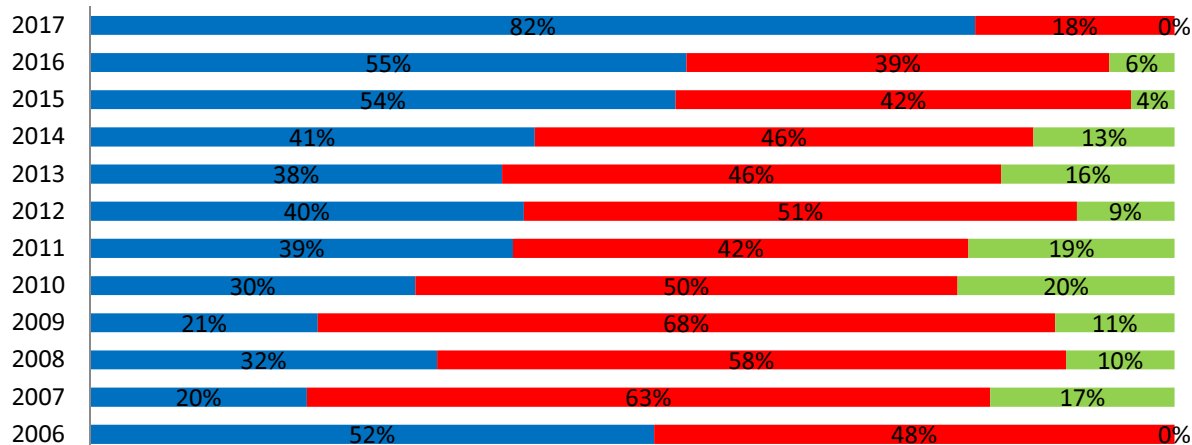

Pričakovane gospodarske razmere

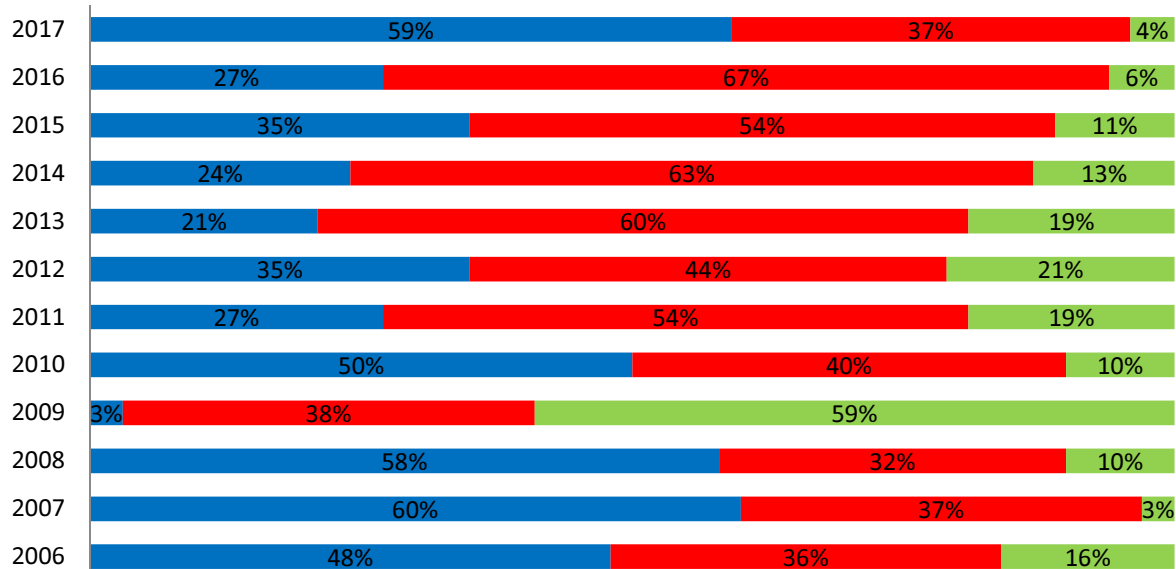
Kako ocenjujete trenutni poslovni položaj vašega podjetja ?

■ dober ■ zadovoljiv ■ slab

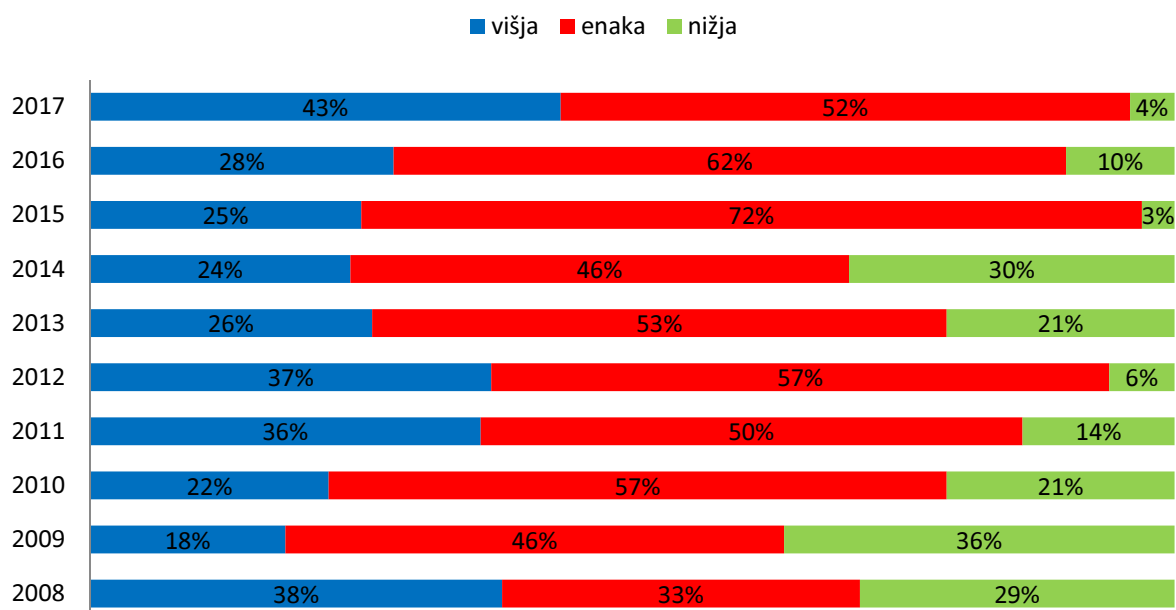

Kakšen bo poslovni položaj vašega podjetja v letu 2017?

■ boljši ■ enak ■ slabši

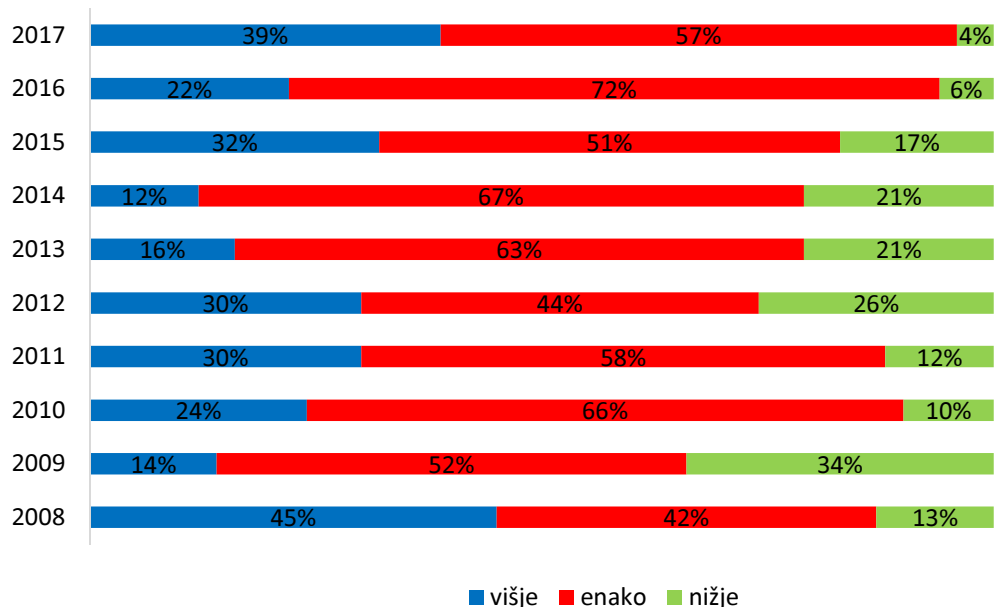

Kakšna bo prodaja od izvoza v primerjavi s preteklim letom?

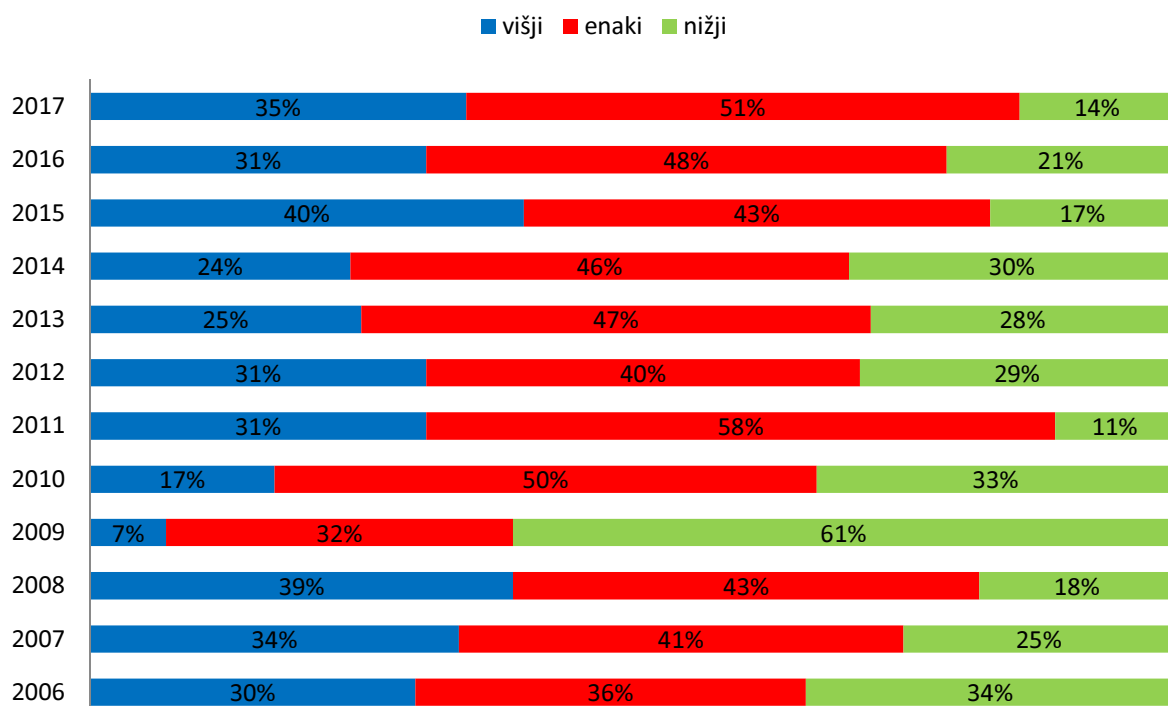

2. Načrtovana zaposlovanja in naložbe

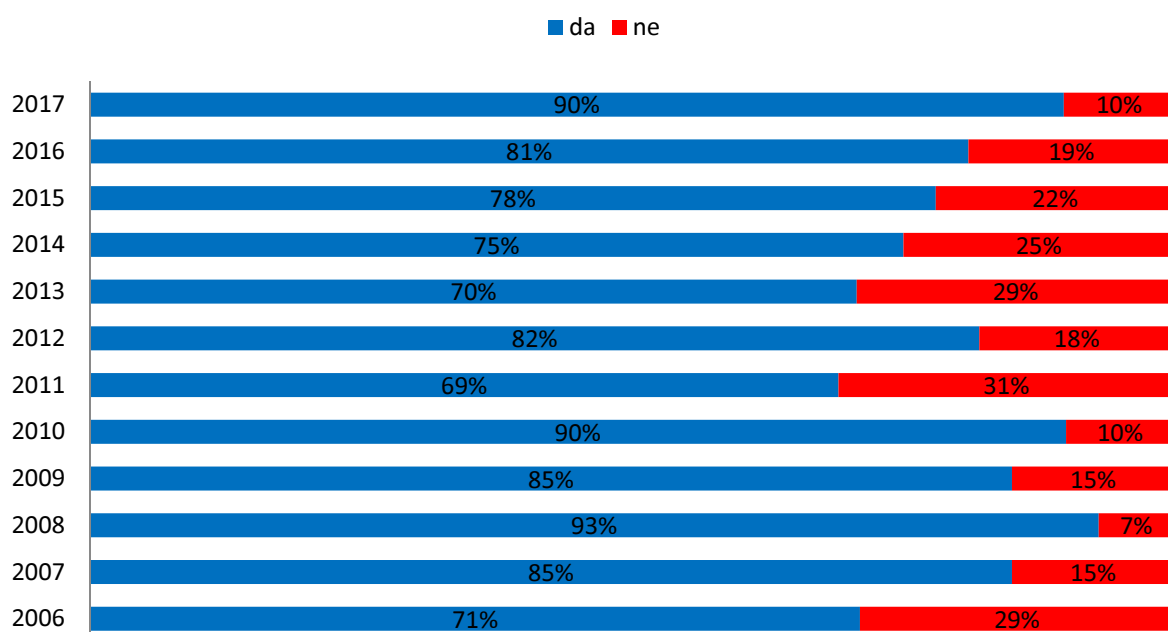
Kakšno bo število zaposlenih v vašem podjetju v tem letu v primerjavi s preteklim letom?

Kakšni bodo vaši odhodki za investicije v tem letu v primerjavi s preteklim letom?

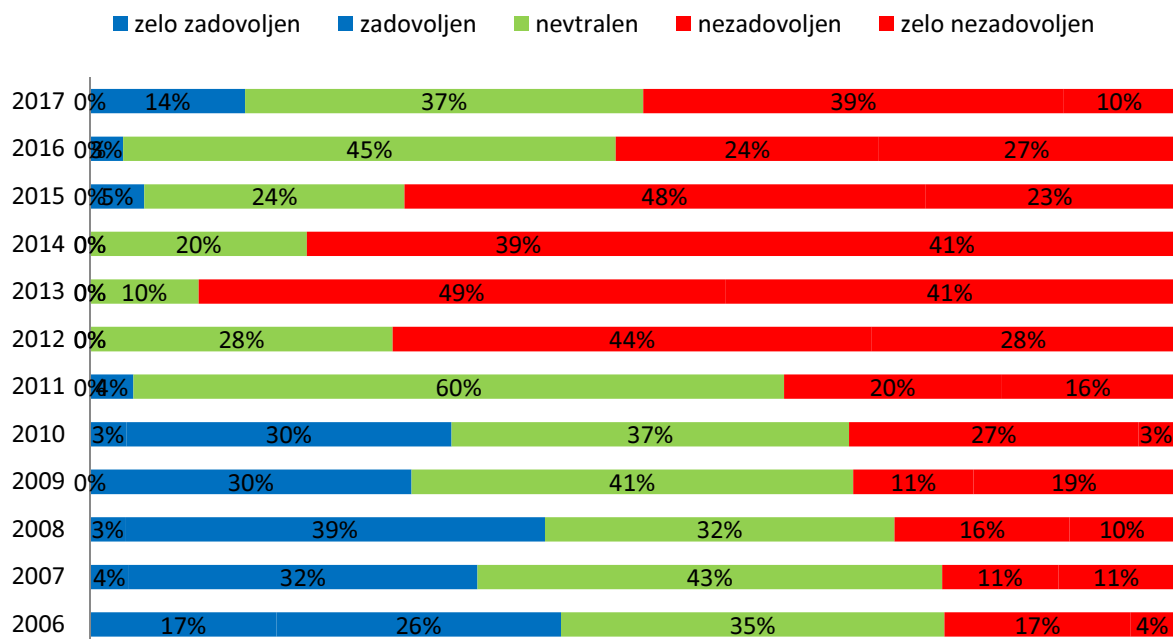
Ali bi danes za svoje investicije ponovno izbrali Slovenijo?

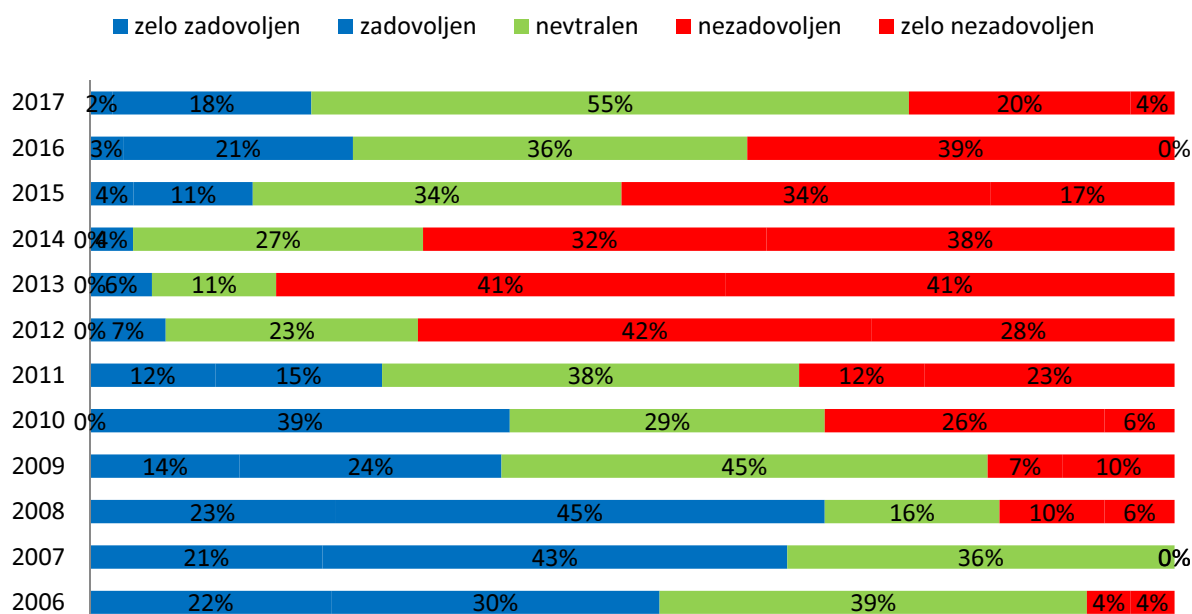
II. Lokacijski pogoji

1. Gospodarsko politično okolje (stabilnost, varnost in predvidljivost, korupcija, javna naročila, birokracija)

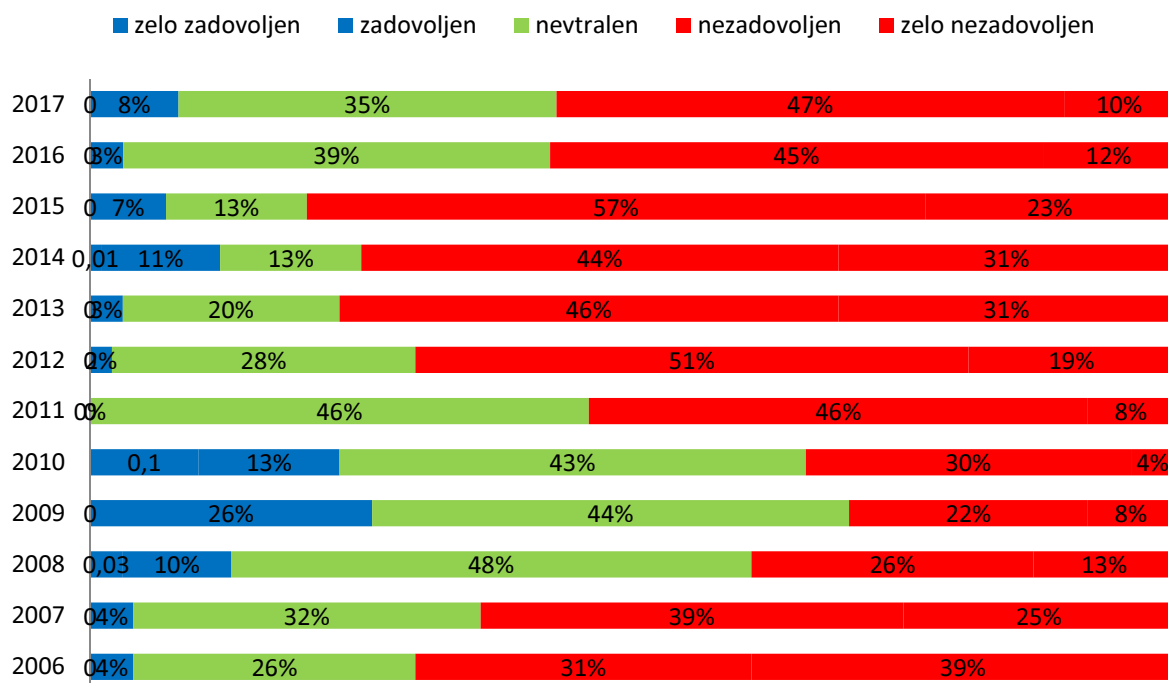
Predvidljivost gospodarske politike

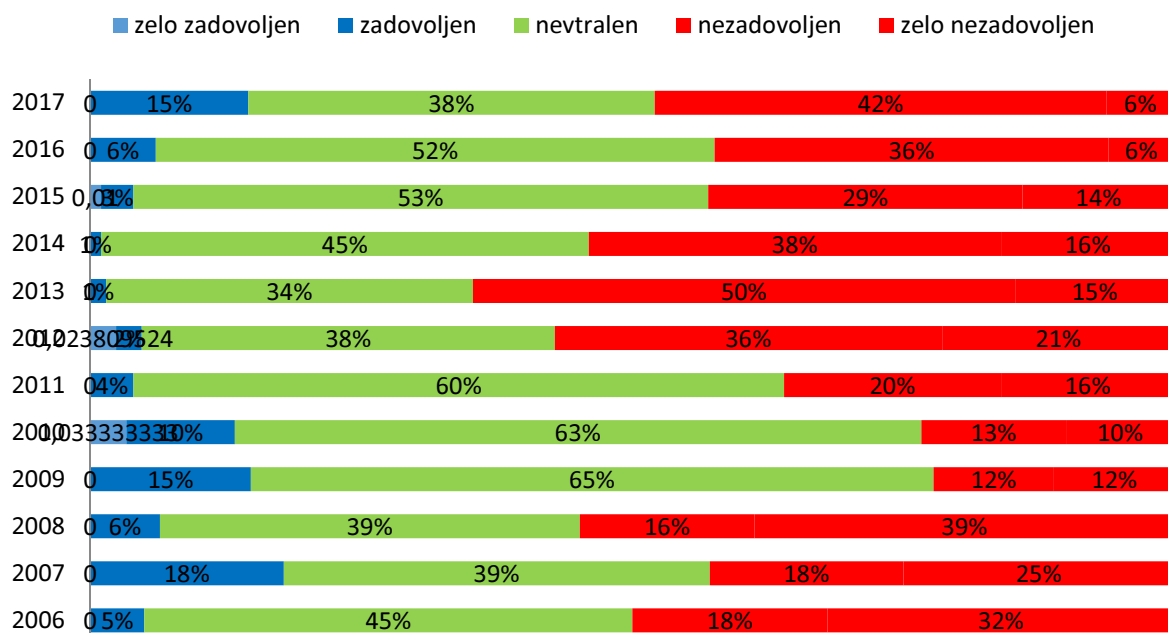
Politična in socialna stabilnost

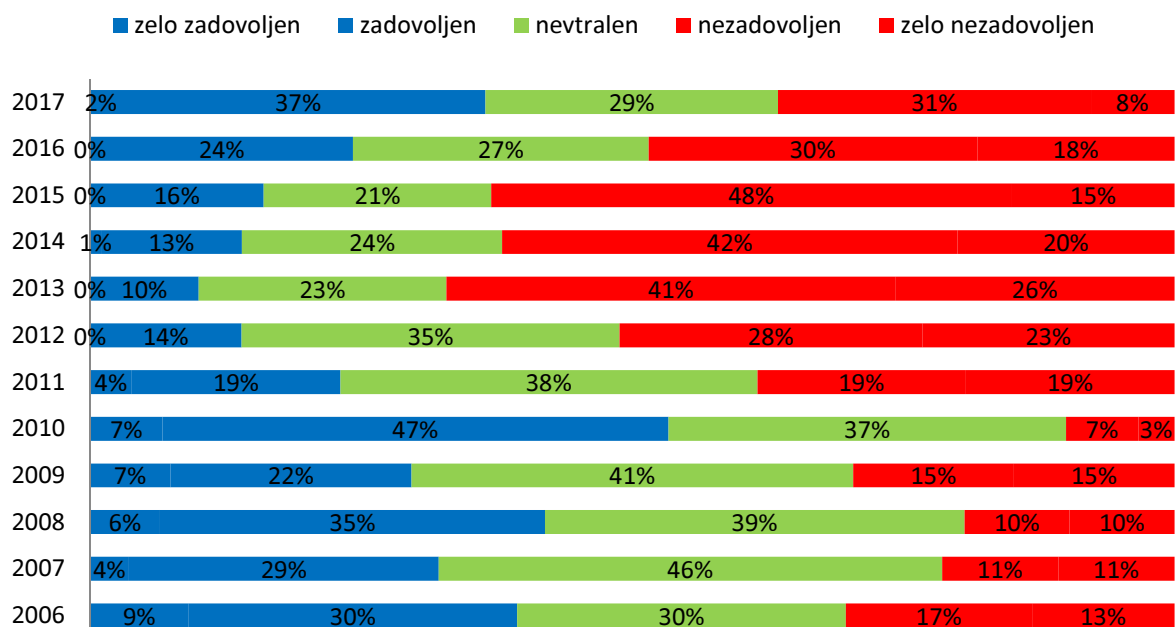
Učinkovitost javne uprave

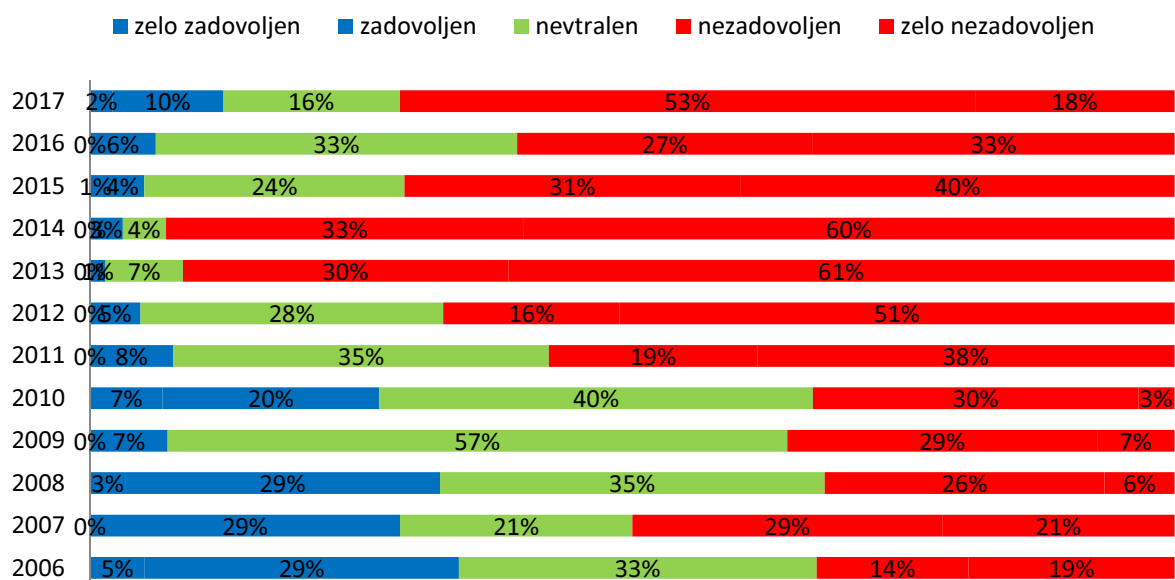
Transparentnost javnih razpisov

Pravna varnost

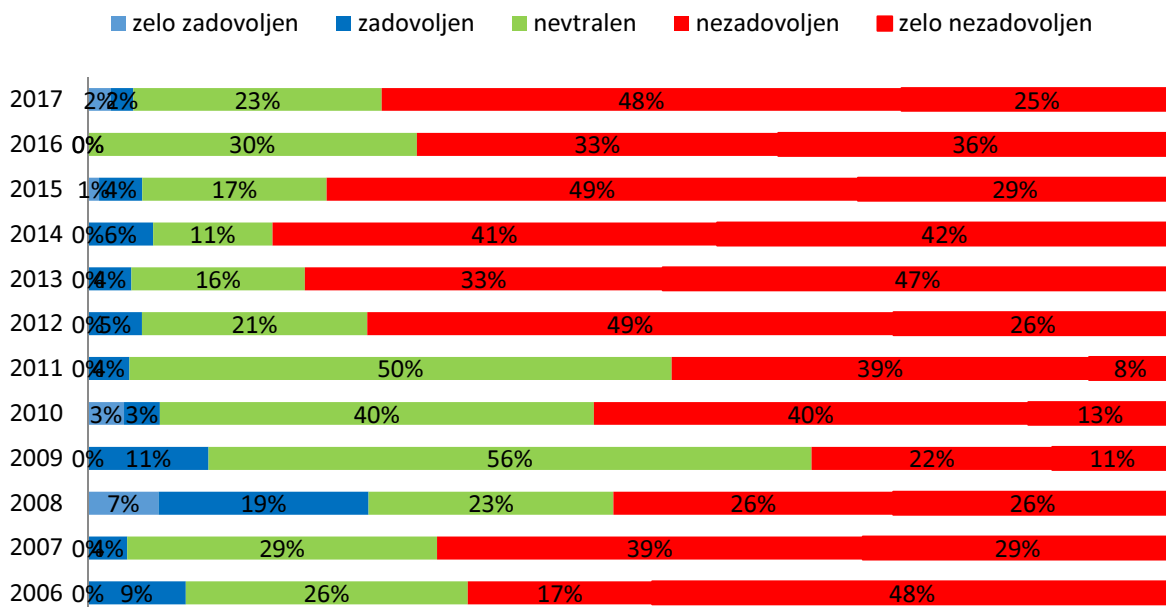
Preprečevanje korupcije, kriminalitete

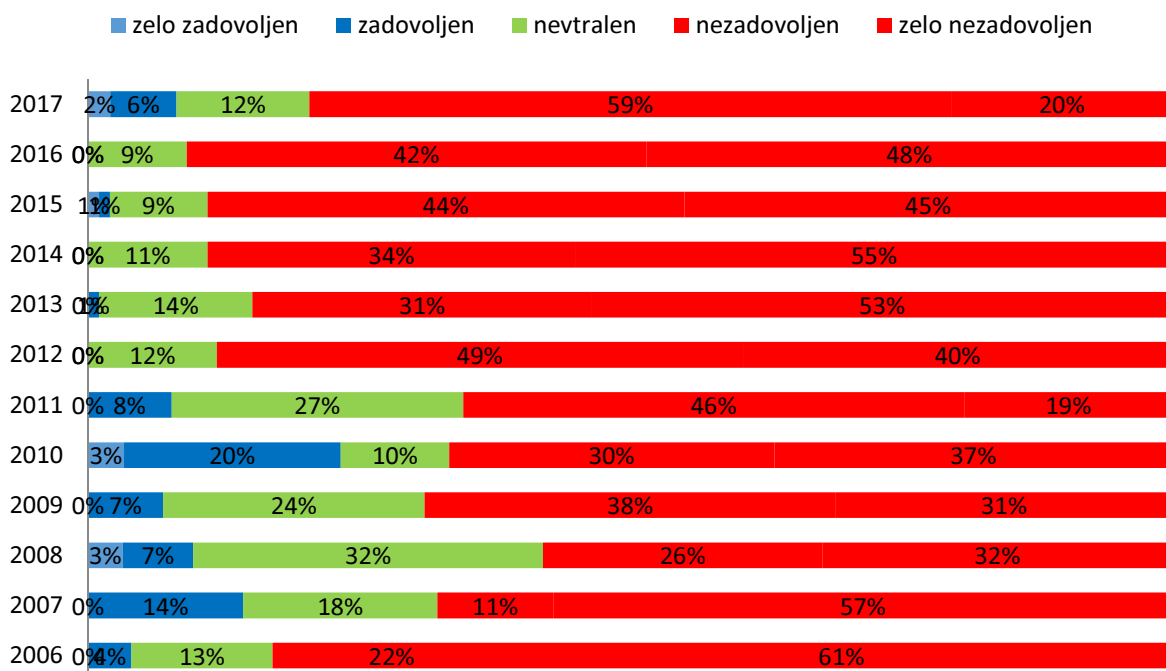
2. Davki in subvencije

Davčni sistem, davčne obremenitve, subvencije EU

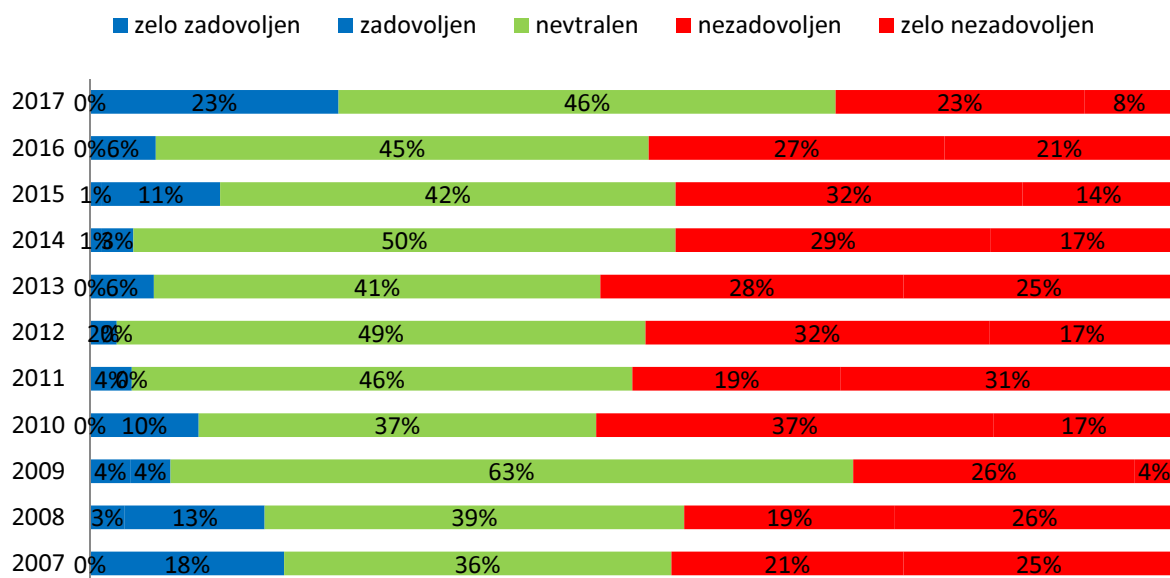
Davčni sistem in davčni organi

Davčne obremenitve

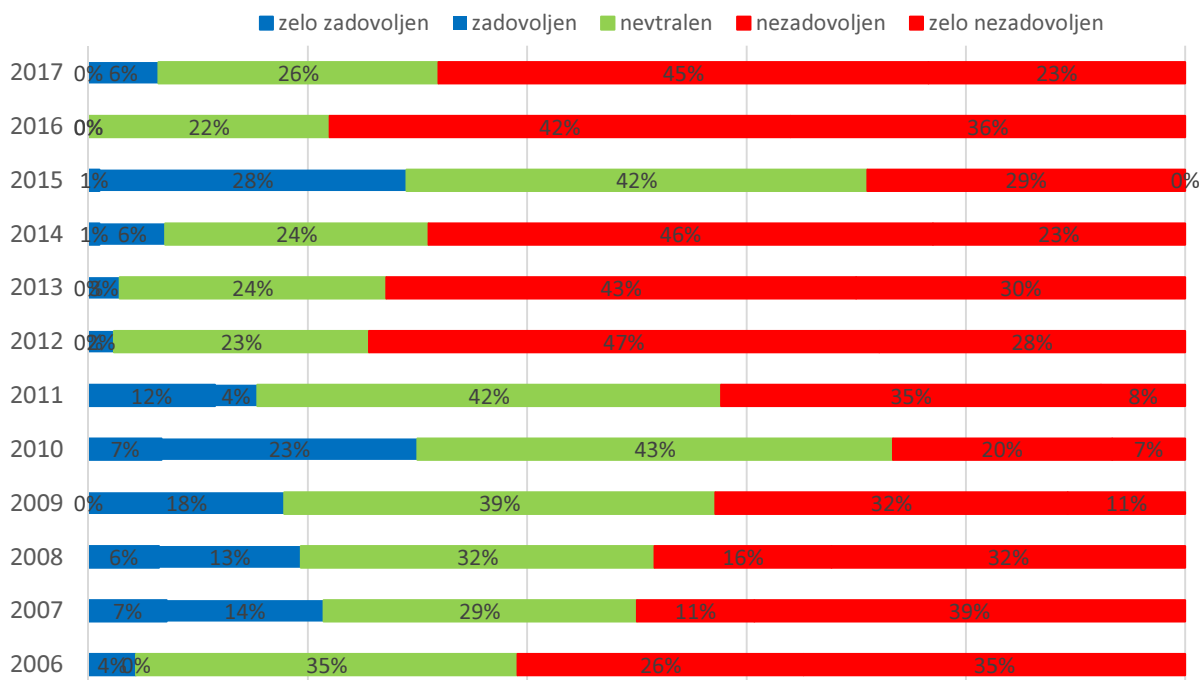
Dostopnost državnih subvencij in subvencij EU

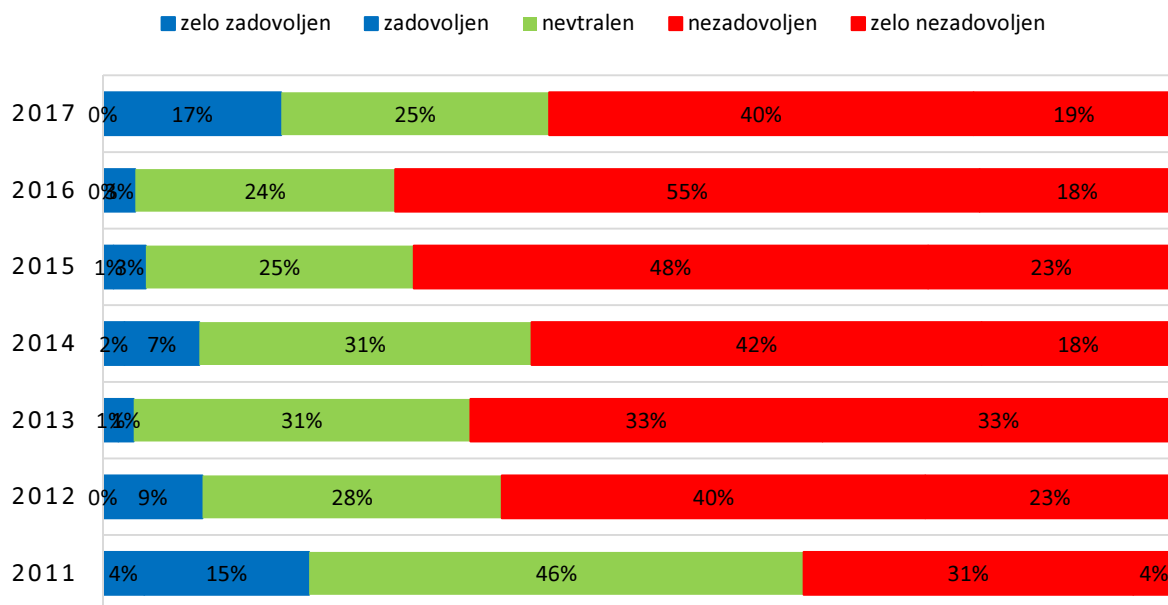
3. Pogoji na trgu dela

Razpoložljivost kvalificirane delovne sile, izobrazba, kvalificiranost, stroški dela, produktivnost, delovno pravo

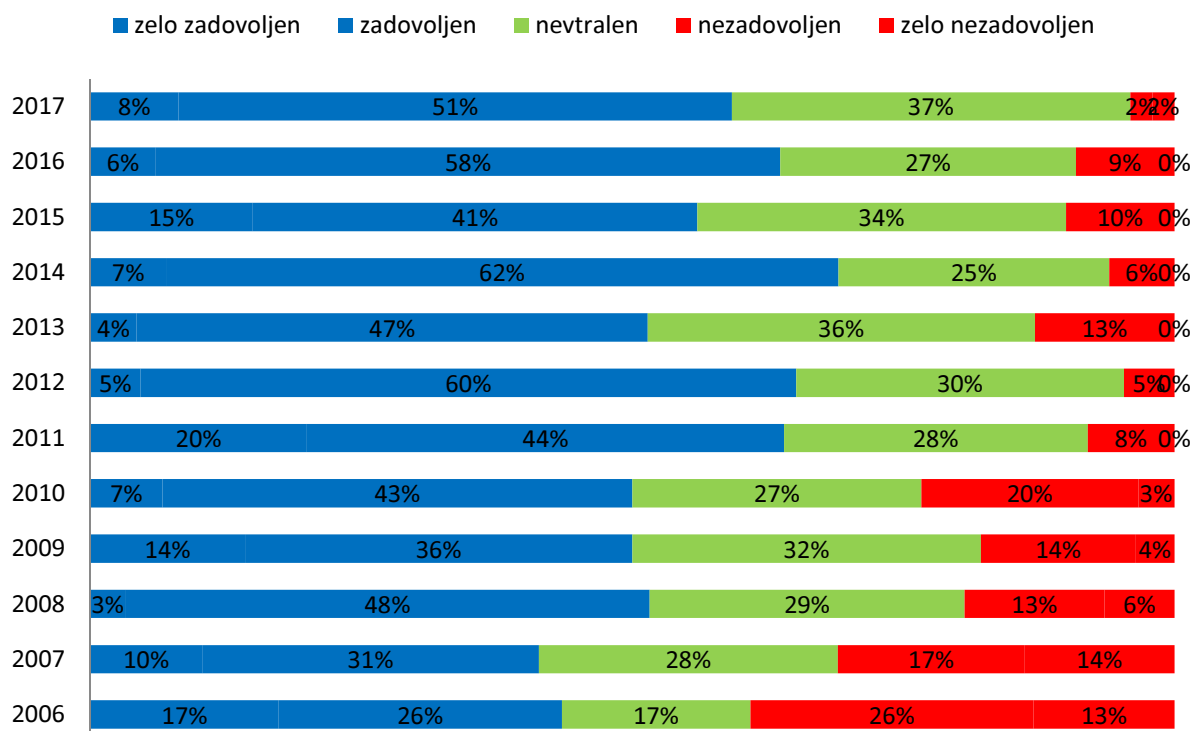
Fleksibilnost delovnega prava

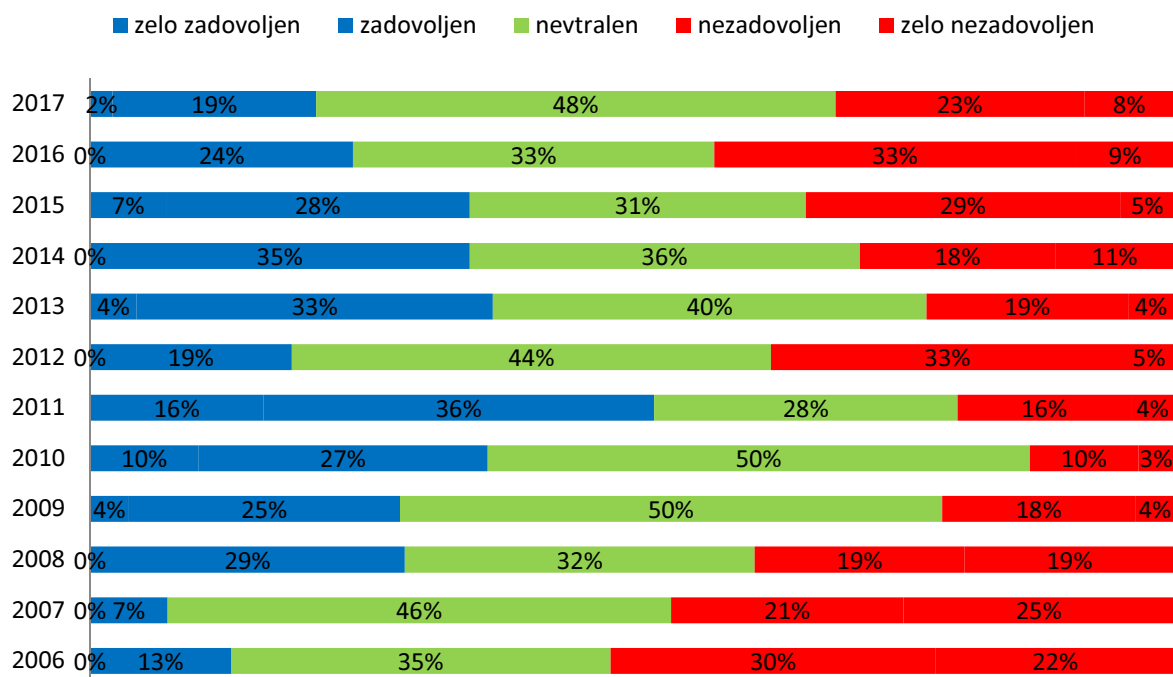
Stroški dela

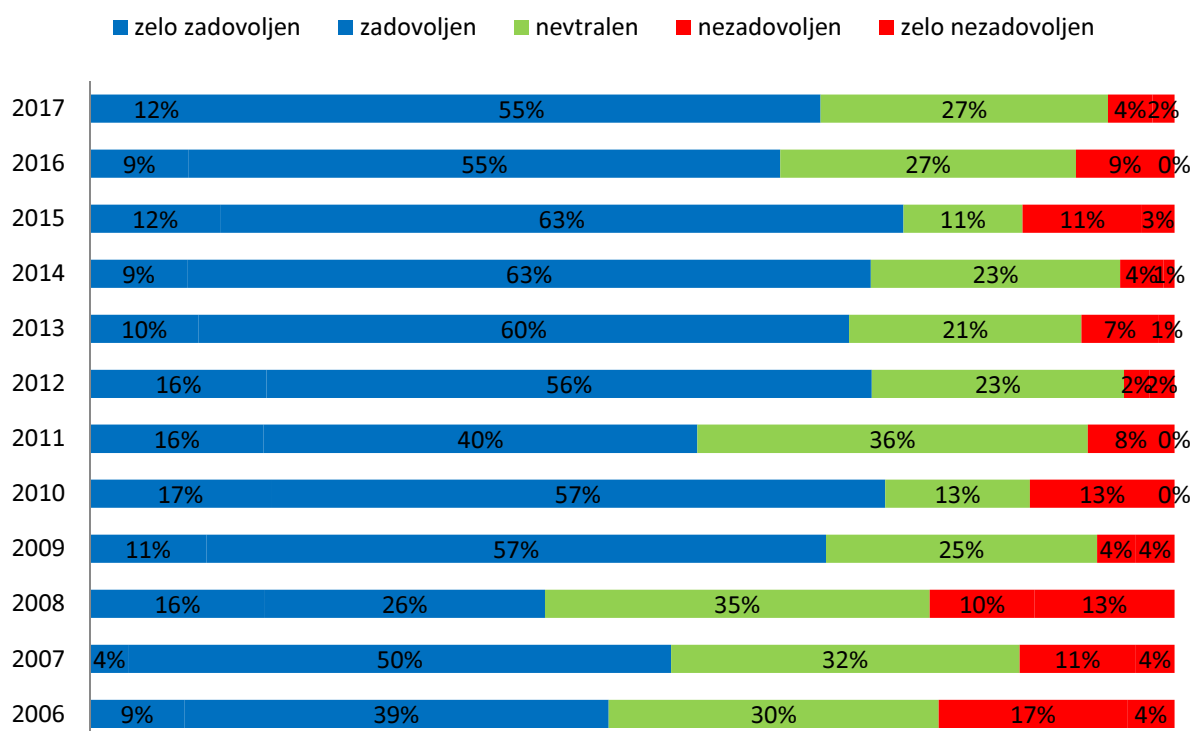
Produktivnost in delavnost delojemalcev

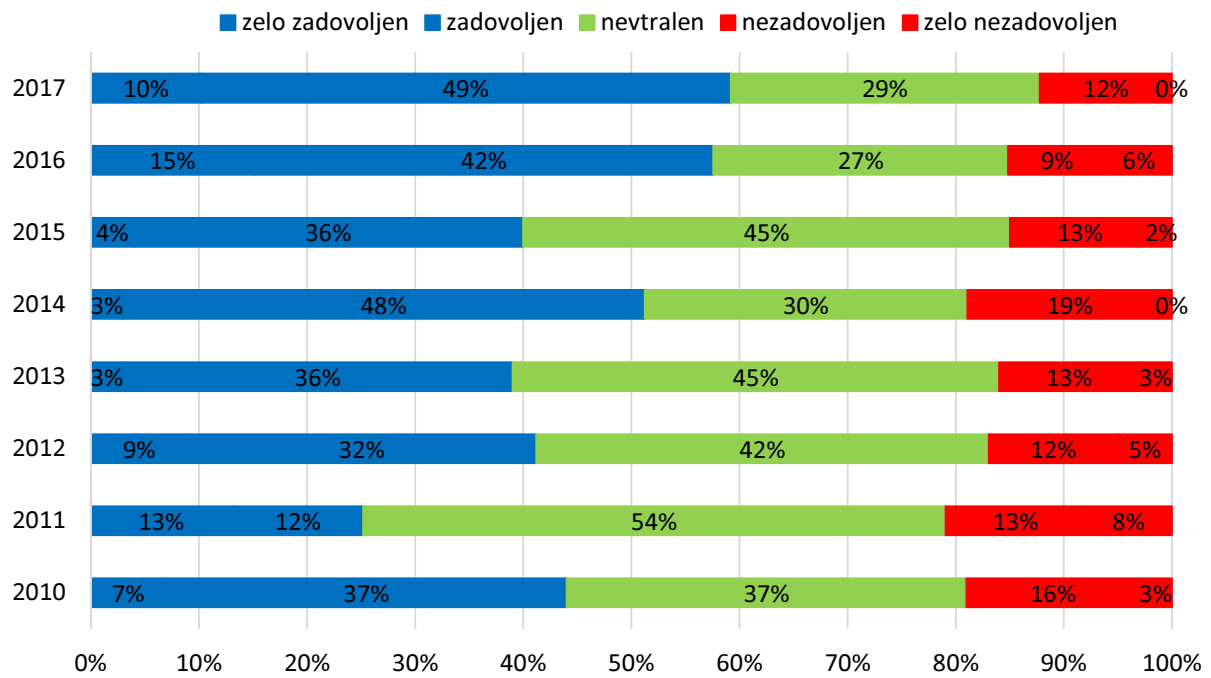
Razpoložljivost strokovnjakov

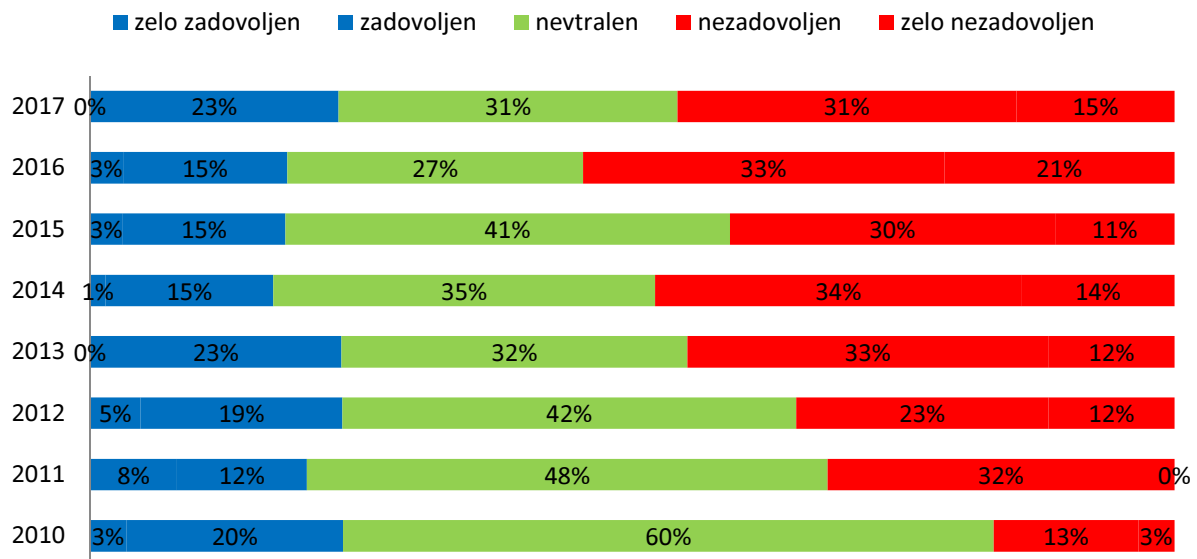
Kvalificiranost delovne sile

Visokošolsko izobraževanje

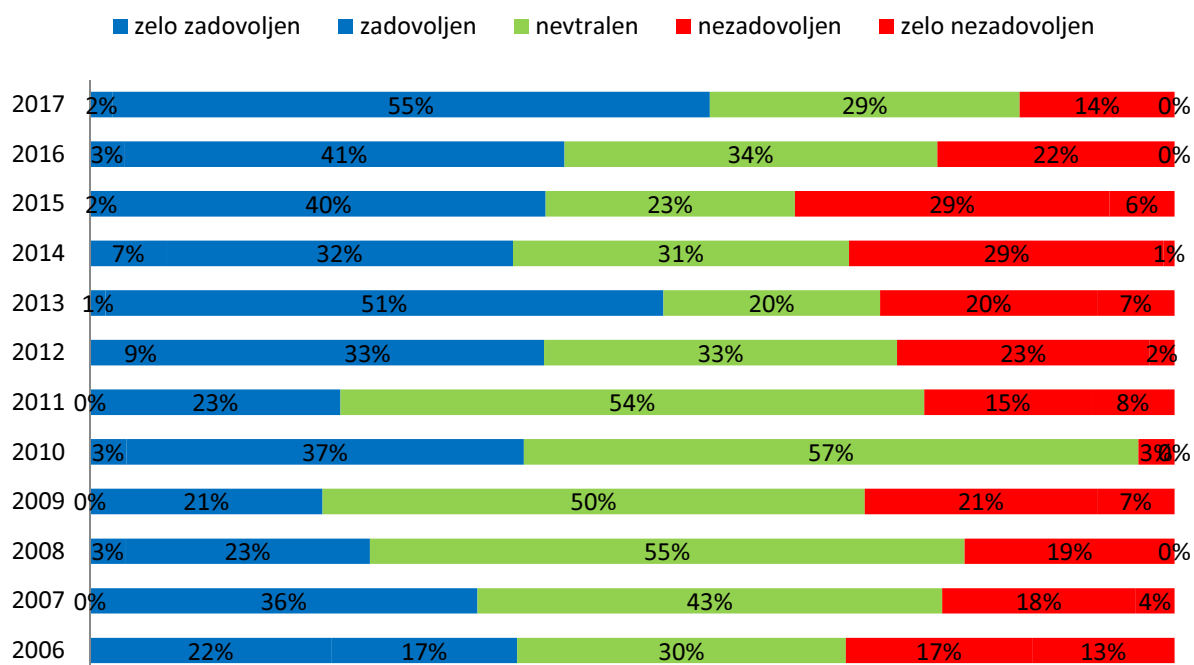
Sistem poklicnega izobraževanja

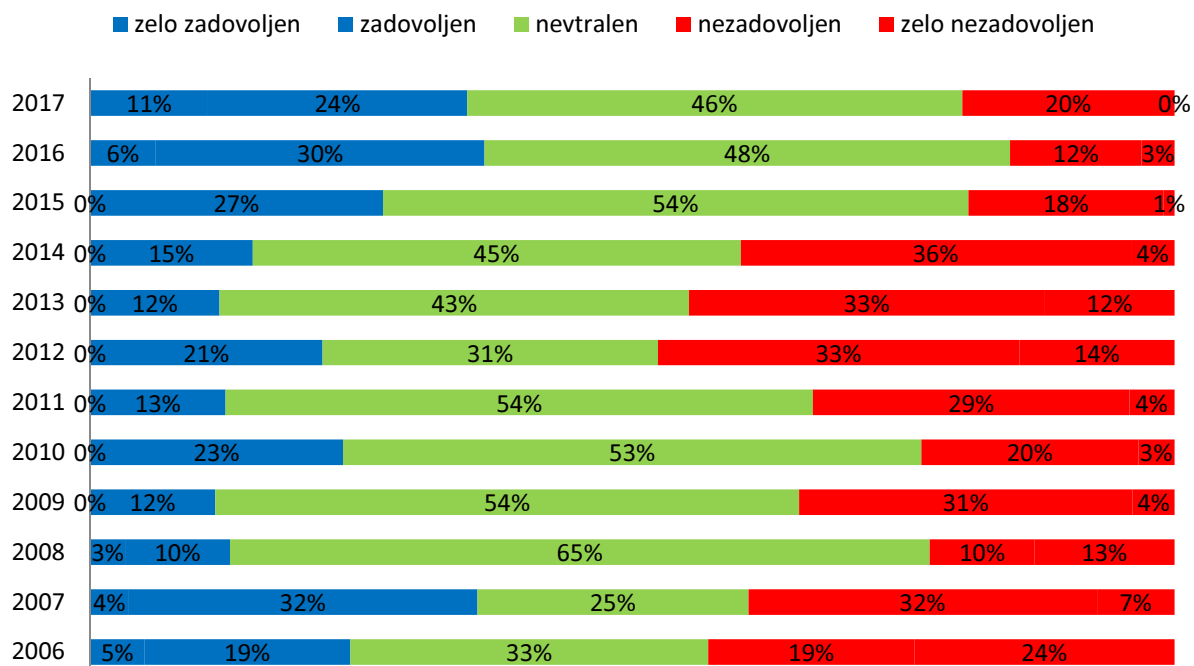
4. Operativno poslovno okolje

Infrastruktura, lokalni dobavitelji, plačilna disciplina, raziskave in razvoj

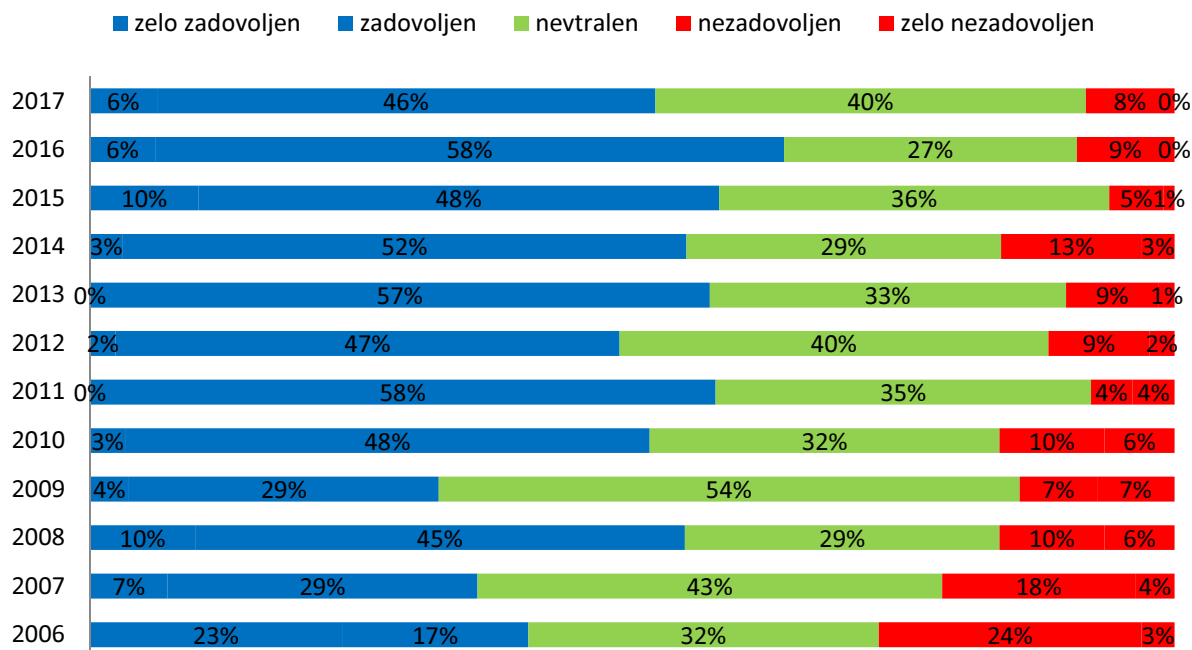
Javna infrastruktura

Pogoji za raziskave in razvoj

Kakovost in razpoložljivost lokalnih dobaviteljev

Plačilna disciplina

